ప్రయోజకత్వం

కాశీపట్నం సూరయ్యగారంటే చుట్టుప్రక్కల పది గ్రామాల్లో పిట్టలు కూడా నిళ్లుకూడా తాగవికావు. వంద యకరాల పొలమూ, నాలుగయిదు మామిడితోటలూ గల ఆ స్థిపరుడు చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో ఏ తగవొచ్చినా తీర్థమొచ్చినా సూరయ్యగారి అనుమతీ, సలహా లేనిదే కోర్టుకు వెళ్లేవికావు. తుమ్మెదరంగు కోరమీసాలూ, తెల్లటి కంకువా—కుచ్చెళ్లు వేలాడుతున్న పంచె—బంగాళీతీరు లాల్చీ—అస్సలే రూపసి కాకపోయినా—ఒక విధమయిన ఆకారాన్ని యిచ్చేవి. నలుగురు సంతానం—ముగ్గురు మగపిల్లలూ, ఆడపిల్లా. ఇద్దరు కొడుకులకీ వివాహం అయిన తర్వాత ఆడపిల్లకి దేవగుంగుభులు మ్రోగించి వివాహం జరిపించిన తర్వాత పది పదిహేను వేలు ఖరీదు చేసే భూములు కొన్నారు.

ఇంటిముందు పదిబళ్లు రైలుకు వెళ్ళడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి. సూరయ్యగారు పడకకుర్చీలో కూర్చుని చుట్టకాలుస్తూ తీవ్రముగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఇంకా రైలుకు నాలుగుగంటల వ్యవధివుంది. ఇల్లంతా పెళ్లి ప్రయాణం హడావుడిలో వున్నారు. పెళ్ళికొడుకు, పెళ్లికొడుకు వేషంతో గదిలో ఒకమూల పెట్టెమీద కూర్చుని నాన్నగారి దృష్టి ఏదిక్కుగా వెళుతోందో కనిపెడుతున్నాడు.

క్రిందటిమార్చిలో బి. యే. తప్పి సెప్టెంబరుకు వెళదామా, మార్చికి వెళదామా అని ఆలోచించుకుంటున్నాడు. అభిమాన విషయం రాజకీయాలూ—ఆర్థిక శాస్త్రమూ లాస్కీని క్షుణ్ణంగా కంఠస్థం చేసిన పెళ్ళికొడుకు రాజకీయాల్లోనే తప్పిపోయాడు. గదికెదురుగా లోకభయంకరుడయినతండ్రి, ఎప్పటికీ అవతలికి కదలడు. చేతిలో సిగరెట్టు పట్టుకొని అరగంటయి అవకాశంకోసం చూస్తున్నాడు. వెలిగిస్తే అగ్గిపుల్ల చప్పుడూ సిగరెట్టు వాసనా తన పరువూ, మర్యాదను దిక్కునియ్యావు. ఇద్దరన్నయ్యాలూ సందు చూసుకొని అవతలికి జారిపోయేరు. తను సాహసించాలంటే ఎగురుగా తండ్రి కూర్చున్నాడు. నిశ్శబ్దాన్ని చీల్చుకుంటూ సీతమ్మ వెండిగ్లాసుతో కాఫీ—తమలపాకులు పట్టుకొస్తూ "యింకా బండికి వెళవలేదా? తీరుబడిగా కూర్చున్నారు!" అని ప్రశ్నించి సూరయ్యగారి యేకాగ్రతను భంగం చేసింది. "ఆ" టైము చాలా వుంది లే. అయితే అన్నీ సర్దుకోడం అయినట్టేనా? అని నెమ్మదిగా నవ్వుతూ సూరయ్యగారు అడిగారు. తమలపాకులకి సున్నం రాస్తూ "అయితే పిల్ల లక్షణంగా వుందా? తెల్లగా వుందా? ఏమాత్రం బంగారంవుంది? పాటలూ అవీ బాగా పాడగలదా?" సీతమ్మగారి ప్రశ్నలవర్షానికి సూరయ్య జవాబు చెప్పలేక పోతున్నారు.

"అమ్మాయి ఏమిటనుకున్నావు! అచ్చగా లక్ష్మిదేవిలా వుంటుంది. బంగారుఛాయ, తామరరేకులాంటి కళ్ళు. త్యాగరాజ కీర్తనలు ఎంత చక్కగా పాడిందనుకున్నావు! యింతకీ సాంప్రదాయమైన కుటుంబం"

"ఎంత సాంప్రదాయకమైన కుటుంబమైనా మీరు కొద్దిగా బెట్టుచేస్తే మరో నాలుగువేలు సులభంగా చేతిలో పడేవి. ఏవ్యవహారం చేసుకొచ్చినా యింతే-ముఖస్తుతి మాటలంటే వాళ్ళ వలలో పడిపోతారు" ఇంత భీకరమైన సూరయ్యగారూ సీతమ్మ మాటలకి "అవు నవు"నని నీళ్ళు నమలక తప్పింది కాదు. నాన్నగారి యీ ధైర్యప్రదర్శనాన్ని పెళ్లికొడుకు నాలుగో ఏటినుండి చూస్తున్నాడు. ఇంత లోకభయంకరుడూ అమ్మదగ్గర పిల్లిలా ఎందుకయిపోతున్నాడో అర్థం కాకుండా వుంది.

"బాబూ! రైలు కేలవుతోందని" పెద్దపాలికాపు వాకిలినుండి సవినయంగా మనవి చేసుకున్నాడు. పిల్లలంతా బళ్లు ఎక్కి కూర్చున్నారు ఎప్పుడు రైలు ఎక్కుదామా అని. ఒకొక్కరే వచ్చి బళ్లు ఎక్కేసరికి అరగంట అయింది. ఇంటికి తాళాలువేసి నాల్గయిదుసార్లు మళ్ళీ పరిశీలించి - యింటి భద్రతగురించి పాలికాపులకి అధికారపూర్వకమైన వుత్తర్వులిచ్చి సూరయ్యగారు బండి ఎక్కేరు. సూరయ్యగారు, సీతమ్మ, పెళ్లికొడుకూ వెండి బంగారాలున్న ట్రంకు పెట్టెతో ఆఖరు బండిలో కూర్చున్నారు. అరగంటా గంటలోపల లభిస్తుందనుకున్న స్వేచ్ఛ యింక పదిగంటలవరకూ లభించదనుకున్నాడు పెళ్లికొడుకు. ఆ నిరాశలో చేతితో పట్టుకున్న సిగరెట్టు చేతిని విడిచి పారిపోయింది. బుద్ధిమంతుడైన విద్యార్థిలా చేతిలో పుస్తకం పట్టుకొని పేజీలు తిరగవేస్తూ కూర్చున్నాడు. ఇంకో పది పదిహేను గంటలకి తను పదివేల రూపాయలకు ఖరీదు అవబోతున్నాడు. ఇదంతా తను ఆర్జించిన విజ్ఞానఫలితమేనా? కాదు. ఎంతసేపు యిలా ఈ యినుప ఊచలు లేని బందిఖానాలో కూర్చోడం. స్వేచ్ఛను ప్రకటించుకోడానికి శక్తి చాలకపోయింది.

"ఏమిరా బాబూ! తాంబూలం వేసుకుంటావా?" అని ఎర్రబారిన తన పెదవులను ముందుకు తోసుకుంటూ సీతమ్మ పెళ్లికొడుకుని అడిగింది. ధైర్యంగా కావాలని చేయి జాచలేకపోయేడు. "మా చిన్నవాడికి ఏ అలవాట్లూ లేవు!" అని సగర్వంగా అమ్మ యిరుగుపొరుగు వాళ్లతో చెప్పుకోడం పెళ్లికొడుకు ఎన్నోసార్లు విన్నాడు. కాని చాటుచాటుగా సిగరెట్ల పొగతో తన గుండె లెండిపోతున్నాయని అమ్మకేం తెలుసు. చేతిలోంచి జారిపోయిన సిగరెట్టు సంగతి జ్ఞప్తికి వచ్చింది. బండి అంతా పరిశీలనగా చూసేడు. సీతమ్మ మరల మొదలెట్టింది.

"అయితే వియ్యపురాలి కట్నం విషయములో అంత మెత్తబడి పోయేరేమిటి! ఒక వెయ్యి రూపాయలూ, నాలుగు కాసులూనా? ఇంకో నాలుగురోజులు మాట ఇవ్వకుండా వుంటే రెండువేల వరకూ దిగివచ్చురే!" అని సూటిగా సూరయ్యని చూస్తూ అడిగింది.

"ఎక్కడికేమిటి యీ ఆశ! ఏదో ఇంటి పెట్టుకు పోవాలి అయినా వాళ్లు చాలా

స్థితిమంతులు. ఈరోజు కాకపోయినా రేపయినా ఆ మాత్రం వియ్యపురాలికి ముట్ట చెప్పకపోరు" సూరయ్య సమాధానం సీతమ్మకేం నచ్చలేదు.

"పెళ్లిలో ముచ్చట పెళ్లిలోనే. పెద్ద వాడి పెళ్లికి రెండువేలూ వాళ్లు గుమ్మరించ లేదూ ఏ వ్యవహారం చేసుకొచ్చినా ఇలాగా చేసుకొస్తారు!"

"అయితే ఏం చేయమంటావ్. ఇంకా బెట్టుసరి చేస్తే సంబంధమే తప్పిపోయేటట్టు కనిపించింది ఎప్పుడూ లేనిది వీడు ఈ యేడాదే పరీక్ష తప్పిపోవాలి! మన అదృష్టం అలా వుంది ఎవరినంటే ఏం లాభం!" తండ్రి తీక్ష్ణమైన దృష్టి తనని భస్మం చేయకుండా ఒక మూలకు తిరిగి కూర్చున్నాడు పెళ్లికొడుకు.

మగపెళ్లివారమని అనుకోగానే ముఖాల్లోనూ నడకలోనూ మార్పు దానంతట అదే వస్తుంది పెళ్లికొడుకు మేనమామ కూతురు కొడుకు యువరాజు తీవిలో నడుస్తాడు. ఆడపెళ్లివారంటే అంతా ఆడవాళ్లేకదూ! పెళ్లివారు వస్తుంటే ఆడపెళ్లివారు ఎదురుగా వచ్చి హారతులు పట్టాలనీ, నడుములు కట్టుకుని నిల్చోవాలనీ ఏదడిగినా, లేదనకుండా ఆలస్యం చేయకుండా తీసుకొచ్చి సగౌరవంగా సమర్పించాలనీ-యీ లక్షణాలన్నీ ఆడపెళ్లివారికి విధిగా వుండాలనీ సీతమ్మ నమ్మకం. రైలు దిగేసరికి ప్లాట్‌ఫారంమీద సీతమ్మ కోరుకున్నట్టే ఆడపెళ్లివారు చేతులు కట్టుకొని నిలబడి చిన్నా పెద్దలకు స్వాగత వచనాలు చెప్పేరు. మైసూరు ఎడ్లుకట్టిన బళ్లు అవతల సిద్ధంగా వున్నాయి పట్టుకొచ్చిన కాఫీ ఫలహారాలతో పెళ్లివారి మార్గాయాసాన్ని తీర్చి బళ్లమీద బయలుదేరేరు-ఒకగంటలో బళ్లన్నీ గమ్యస్థానానికి చేరుకున్నాయి. మగపెళ్లివారి ఆడవాళ్లు వియ్యపురాలి నాయకత్వాన భోజనాలక్కి వెళుతూ పెళ్లికూతుర్ని చూపించమన్నారు. సిగ్గు ఒలకబోసుకుంటూ శిరస్సు నేలను చుంబిస్తున్నదా అన్నట్టుగా తలవంచుకొని నిలబడ్డది పెళ్లికూతురు. అత్తగారి ధోరణితో సీతమ్మ ఒకపాట పాడమంది పెళ్లికూతుర్ని. ఎంతసేపు శాసించినా ఏ త్యాగరాజు కీర్తనలుగాని, మంగళహారతులు గాని ప్రసారం అవలేదు. సీతమ్మ ముఖం ఎఱ్ఱబడ్డది. అత్తగారాయె! ఆమెకు కోపం రావడం చాలా సహజమే కాని పెళ్ళికూతురు మాత్రం శాసనోల్లంఘనం చేస్తూ యోగనిద్రలో పడిపోయినట్టు నిలుచుండిపోయింది. చుట్టూ నిలబడ్డ మగపెళ్లివారి ఆడజనం పెళ్లికూతురు ధిక్కారభావానికి ముక్కుమీద వేలు వేసుకున్నారు.

"మాపిల్లకి చాలా సిగ్గు వదినా! నాల్గు రోజులయితే మిమ్మల్నందరినీ పాటలలో ముంచేస్తుంది తొందర పడకండి!" అంటూ సమాధానం చెప్పింది పెళ్ళికూతురు తల్లి. పిల్లకి సిగ్గువుండవలసిన విషయంలో సీతమ్మకేమీ అభిప్రాయభేదం లేదు. పెళ్ళికూతురన్న పిల్లకి సిగ్గూ బిడియమూ వుండవలసిందే. కాని అత్తగారి అధికారయుతమైన ఆజ్ఞను ఆపిల్ల ఒక్కసారి శిరసావహించ చవలసింది. పెళ్లికూతురు యింకా మూడు ముళ్లూ పడకముందే తన అధికారాన్ని శంకిస్తున్నదనే కోపం సీతమ్మకి ఒక్కసారిగా వచ్చిపడింది దీనికి అమ్మలక్కల గుసగుసలు తోడయినాయి. ఎలాగో భోజనాలు చేసేమనిపించివిడిదిలో ప్రవేశించేరు.

తాంబూలంకూడా వేసుకోలేదు వస్తూనే సూరయ్యవున్న గదిలో ప్రవేశించింది. అక్కడ కూర్చున్న ఆడవాళ్లు, మగవాళ్లూ సిగ్గుపడిపోయి అవలకు జారిపోయేరు ఉపోద్ఘాతాలు పరిచయ వాక్యాలూ లేకుండానే సీతమ్మ మొదలు పెట్టింది.

"మీకు కళ్లజోడు పెట్టుకున్నా చత్వారం తగ్గలేదా?-ఇదే నా పిల్లను చూసుకొని స్థిరపరచుకున్న సంబంధం. ఏం అందం వుందని పదివేలకే వప్పుకున్నారు? ఆ ఎత్తు బుగ్గలూ ఆ లోతుకళ్లూ ఇదేనా అందం! మన వాడికి తగిందనేనా వప్పుకున్నారు!"

ఈ ఆకస్మికమైన దాడికి సూరయ్య సిద్ధంగా లేకపోవడంమూలాన కంగారుగా కుర్చీలోంచి లేవబోతూ "ఏమిటలా అంటున్నావ్! ఇప్పుడేం వచ్చింది బాగానే వుందే?" అని నీళ్లు నములుతూ జవాబు చెప్పేడు.

ఈ నాసిరకం సంజాయిషీతో సంతృప్తి పడే రకంగాదు సీతమ్మ.

"నాకేం, దాని అందం, చందం నచ్చలేదు. సంసారపక్షంకంటె నాసిగా వుంది. ఈమాత్రం దానికి పదివేలకి ఒప్పుకోడానికి వీలులేదు. వెంటనే బయలుదేరిపోదాం పదండి" ఆమె వాక్కులో నిశ్చలత్వాన్నీ గాంభీర్యాన్నీ సూరయ్యగారు చూశారు.

"తప్పు! అలాటి వుద్దేశం కూడదు. నలుగురిలోనూ ఎంత అగౌరవం - ఎవరైనా వింటే ఏమంటారు?" ముక్కుమీద వేలు వేసుకుంటూ నిలబడ్డాడు సూరయ్య.

"మీరు ముక్కుమీద వేలు వేసుకుంటే ఏమీ వూడిపడదు చెపుతున్నా-యీ సంబంధం అవడానికి వీల్లేదు. తెల్లవారుజాము బండికి తిరుగు ప్రయాణం కావలసిందే-లేచి ఆ ప్రయత్నమే చేయండి ప్రయోజకత్వం అంటే మీకు!" ఈ మాటలంటూనే సీతమ్మ తన గదిలోకి పోయింది సూరయ్యకేమీ తోచలేదు. భార్య చెప్పినదానిలో నిజం ఎందుకుండకూడదు? తనూ-కొడుకూ పొరపాటుగా చూసివుంటే వుండవచ్చు ఏమో ఇంకో పిల్లనే చూపించి వుండకూడదూ వాళ్లు! ఇంతకూ ఆడపెళ్ళివాళ్లు ఎంతటి అఘాయిత్యాలయినా చేస్తూ వుంటారు లోకంలో. కాలం అలాటిది. కాని ఒక్క భార్యమాటమీద ఈ స్థితిలో పెళ్లి ఆపు చేయించడం ఎలా సాధ్యపడుతుందో పదిహేను ఖూనీ కేసుల్ని జయప్రదంగా నడిపిన సూరయ్యకి అంతుదొరకలేదు ఏవిధంగా ఈ విషయాన్ని రంగంలోకి విసరడమో సూరయ్యకి పాలుపోకుండా వుంది చుట్టమీద చుట్ట కాలుస్తున్నా. పొగమాత్రం గది అంతా నిండిపోయింది కాని బుఱ్ఱలోంచి ఒక్క ఆలోచనా పైకి రాలేదు

"బావగారూ! నాదొక్క మనవి!" అని వియ్యంకుని సంబోధన చెవినిపడేవరకూ సూరయ్యకి మెలుకువ రానేలేదు.

"మరేమీ లేదు-మా పెద్ద వియ్యపురాలు ఒక మాట అంది. మా పెద్దమ్మాయి వివాహ సందర్భంలో ఆమెగారికి రెండు వేలు కట్నం-పట్టుచీర, నాలుగు కాసులు అత్తగారి లాంఛనంగా ఇచ్చి గౌరవించేము ఆ గౌరవాలే యీ వివాహసందర్భంలో కూడా జరిపించడం తప్పదని ఆమె పట్టుపట్టింది. ఆవిడమాటను నేను కాదనలేకపోయేను. ఎలాగయినా ఆడవాళ్ళంతా ఒకటే-అందులో ఏ ఒకరికి గౌరవం తక్కువగా జరిగినా వప్పుకోరు అదీ కాకుండా ఆమె చెప్పిన విషయంలో చాలా న్యాయంకూడా వుంది. నేనుకూడా అవిఘ్నంగానే జరిపించడానికి వప్పుకున్నాను ఇది తమతో మనవి చేసిపోదామనే వచ్చేను-చాలా రాత్రయింది మళ్ళీ నాలుగు గంటలకే లేవాలి. కాస్త విశ్ర

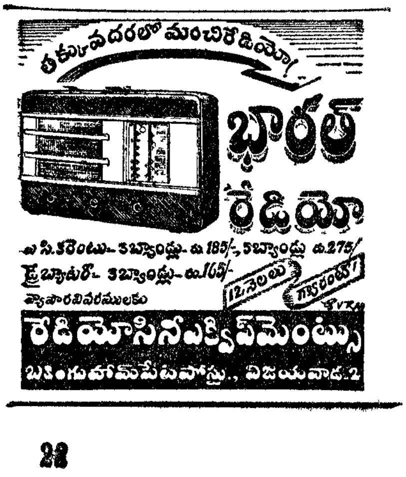

రంగడు

పోతుకూచి సాంబశివరావు

విుట్ట మధ్యాహ్నపు ఎండ లెక్క చెయ్యకుండా ఉషారుగా వీధిలోకి పరుగెత్తాడు రంగడు. వీధి చివరి రావిచెట్టు క్రిందనుంచుని, ఎదురుగా ఉన్న మేడవైపు గట్టిగా ఈలవేశాడు ఈల విని మరో నిమిషంలో చప్పుడు లేకుండా అడుగులు వేసుకుంటూ జమీందారుగారి అబ్బాయి శివుడు, అమ్మాయి లీల, రావిచెట్టు క్రిందకు వచ్చారు.

'మీ నాన్నగారు యింట్లో వున్నారా?' అన్నాడు రంగడు.

'నాన్నగారు నిద్రపోతున్నారు అమ్మ యింట్లో ఏదో పని చూసుకుంటోంది' అన్నాడు శివుడు

మంచి తెలివి తేటలతో దొంగతనంగా యింట్లోంచి దాటి వచ్చామన్నట్టు గర్వంగా నవ్వింది లీల

'చిన్న నాయుడు యింకా రాలేదా?' రంగడు శివుడివైపు చూశాడు

'వచ్చాను' అంటూ పకపక నవ్వుతూ చిన్న నాయుడు రావిచెట్టుమీద నుంచి ఆ కుర్రాళ్ళ మధ్యకు దూకాడు. చిన్న నాయుడు అందరికన్నా ముందు వచ్చి స్నేహితులకు తన రాకవల్ల ఆశ్చర్యం కలిగించాలని చెట్టు ఎక్కి దాక్కున్నాడు.

'వెడదామా' అన్నాడు రంగడు.

'ఊ' అన్నాడు శివుడు.

చుట్టుప్రక్కల రోడ్డుమీద ఎవరూ నడవటం లేదు కదా అని ఒక్కసారి పరిశీలించాడు చిన్న నాయుడు.

తల్లితండ్రులు యింట్లో ఎండ వేడికి కునుకు తీసుకుంటున్నప్పుడు, ఎవరికీ తెలియకుండానే ఒక పని చెయ్యాలనుకున్నారు ఆ కుర్రాళ్ళందరు.

మెల్లిగా నాగుల చెరువు గట్టువైపు నడిచారు ఆ నల్గురూ. చెరువులో నీళ్లు ఎండలో తళ తళ మెరుస్తున్నాయి చెరువులో పెరిగిన నాచు, చెత్తా, చేదారం మొదలైన వాటిని శుభ్రం చెయ్యడానికి ఒక పడవ చెరువుఒడ్డున కట్టిఉంది. గట్టుమీద తీసి వేయబడిన నాచు గుట్టలు గుట్టలుగా పడి ఎండిపోయింది ప్రతిఏడు పెరిగిన నాచు, వేసవికాలంలో చెరువులోంచి తీసి వేయడం ఆ గ్రామంలో అలవాటు.

ఆ పడవ చూశాక ఒకరోజు రంగడికి ఒక ఆలోచన తట్టింది ఆ పడవ ఎక్కి నడుపుకుంటూ చెరువులో షికార్లు చెయ్యాలని బుద్ధిపుట్టింది రంగడికి దీనికి జమీందారు గారి అబ్బాయికూడా ఒప్పుకున్నాడు. పడవ ఎక్కాలని లీల గంతులు వేసింది. చిన్న నాయుడు 'రెడీ' అంటూ చొక్కా చెవులు రిక్కించాడు మిట్టమధ్యాహ్నం అందరూ భోంచేసి సాధారణంగా విశ్రమించే సమయంలో ఆపని చెయ్యాలని నిశ్చయించుకున్నారు ఆ కుర్రాళ్ళందరు

చెరువులో ఉన్న పడవను చెరువుగట్టు మీది ఒక ఈతచెట్టుకు ఒక తాడుతో కట్టారు ఆ తాడు విప్పేశాడు చిన్న నాయుడు.

రంగడు పడవలోకి దూకాడు. జమీందారుగారి అబ్బాయి, లీలను మెల్లిగా పడవ ఎక్కించాడు. చిన్న నాయుడు పంట్లాం పైకి మడచి పడవతోసి లోపలికి ఎగిరాడు.

పడవ చెరువునీళ్ళల్లోకి నడిచింది రంగడు తెడ్డు వేశాడు చెరువునీళ్ళు పడవనడకలో చీలి, ఎగిరి, కెరటాల్లా కదులుతూ గలగలా శబ్దం చేస్తున్నాయి. ఒకవైపు బీట వేసిన చేలగట్లు, మరోవైపు అమ్మవారిగుడి స్పష్టంగా చెరువులోంచి కనిపించాయి ఆ కుర్రాళ్ళకు. పడవ మెల్లిగా చెరువు మధ్యకు వచ్చింది; నాచును దూసుకుంటూ.

చేతికందిన కలువపువ్వులు, కాడలు, కోస్తున్నాడు నాయుడు. కలువ కాడలు విరిచి, నీళ్ళల్లో ఊది, గాలిబుడగలు తెప్పిస్తోంది లీల. జమీందారుగారి అబ్బాయి సినీమా పాటలు మ్యూని రాగాలుగా ఆలపిస్తున్నాడు. రంగడు ఒక గొప్ప నాయకుడిలా పోజు పెట్టి ఠీవిగా నవ్వాడు

రెండు గంటలు గడిచాయి. ఆ అరమైలు చదరంగం చెరువులో అప్పుడే చాలా ప్రదక్షిణాలు చేశారు ఆపడవ త్రిప్పుతూ కుర్రాళ్ళంతా.

మిట్ట మధ్యాహ్నపు ఎండ తగ్గడంవల్ల చెరువు ప్రక్కన ఉన్న రోడ్డు మీద కొంత మంది జనం నడుస్తున్నారు ఎవరూ చెరువులోని పడవను చూడలేదు ప్రత్యేకించి చూసినా, కూలివాళ్ళు చెరువులో నాచు తీస్తున్నారనుకున్నారు అంతా.

చెరువు మధ్యకు వలినపడవ హఠాత్తుగా ఆగిపోయింది. తెడ్డుతో ఎంత నెట్టినా కదలడం మానేసింది దట్టంగా అల్లుకున్న నాచులోకి ఆపడవ జారి, బయటికి రావడం కష్టమైపోయింది.

కూలివాళ్లు నాల్గు గంటలకు చెరువుదగ్గరకు వచ్చారు. పడవను చెరువు మధ్య చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. దూరంనుంచి, పడవలో కుర్రాళ్లు ఉన్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

నాచుమధ్యనుంచి ఈదుకుని చెరువు మధ్యకు వెళ్ళడం ఎవరికైనా కష్టమే. ప్రతీ ఏడు యీ నాచుతీసే రోజుల్లో ఎవరో ఒకరు చెరువులో చనిపోవడం మామూలు. ఆ భయంవల్ల కూలివాళ్లు, చెరువులో ఈది, ఆ పడవను ఒడ్డు చేర్చడానికి జంకారు.

చెరువు మధ్య చిక్కుపడిన పడవ చూస్తూ గట్టుమీద మూగిన జనం వింతగా చూస్తున్నారు.

పడవలో రంగడికి అమిత భయం కలిగింది. లీల ఏడ్వడం మొదలు పెట్టింది. జమీందారు

మించండి" అంటూ కాబోయే వియ్యంకుడు విష్క్రమించేడు

ఇదంతా యింద్రజాలంలా కనిపించింది సూరయ్యకి. ఏ ప్రశ్నకయితే తను సమాధానం వెదుకుతున్నాడో ఆ సమాధానం యేతెరువూ—ఖర్చూ అడక్కుండా తనముందు సాగిలపడుతుందని సూరయ్య కలలోకూడా వూహించుకోలేదు. ఒక్క నిమిషంలో ఈ వార్త, మగపెళ్ళివారి ఆడజనాభాలో ప్రచారం అయిపోయింది.

రెండు వేలూ, పట్టుచీరా, నాలుగు కాసులూ, తాంబూలం వున్న వెండి కంచంమీద చెయ్యి వేస్తూ, మందహాసంతో సీతమ్మ వధూవరుల నిద్దరినీ "వెయ్యేళ్లు వర్ధిల్లాలి" అని మనస్ఫూర్తిగా దీవించింది.

కథ కంచికి వెళ్ళింది కాని-అమ్మ ప్రయోజకత్వం వల్ల శాస్త్రికి నోరులేని—అచ్చంగా రంభనుపోలిన భార్యా, కొద్దికాలంలో ఒకరి వెంట ఒకరు అయిదుగురు నోరున్న ఆడపిల్లలూ లభించారు. ★

వైటోడెంట్
దంతక్రిములను సంహరించే పండ్లపొడి
శ్రీవత్స కెమికల్స్ & డ్రగ్స్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-30.